

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి కె.సురేందర్
క్రిమినల్ పిటిషన్ నం.3117/2022

ఉత్తర్వు:

1. మహబూబ్ నగర్ లోని ఫస్ట్ క్లాస్ జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో C.C.నెం.415/2021లో పిటిషనర్/నిందితుడు నెం.1 ఉన్న ప్రొసీడింగ్స్ ను రద్దు చేయాలని ఈ క్రిమినల్ పిటిషన్ దాఖలైంది.

2. ఫిర్యాదుదారుడు అయిన మండల వ్యవసాయ అధికారి , అతను 17.02.2020న స్వతంత్ర సాక్షులు మరియు ఇతర అధికారులతో కలిసి ఎరువులు విక్రయిస్తున్నట్లు సమాచారంతో పిటిషనరు యొక్క ప్రాంగణంపై దాడి చేశారు. పిటిషనరు ఎరువులు తయారు చేసి , బయో ఉత్పత్తుల ముడిసరుకును నిల్వ చేస్తున్నట్లు అధికారులు గుర్తించారు. పేర్కొన్న బయో ఉత్పత్తుల విలువ మొత్తం రూ.94 లక్షలు. ఎటువంటి లైసెన్స్ లేకుండా మరియు ఎటువంటి లేబుల్ లేకుండా ఎరువులు తయారు చేస్తున్నారు. ఇలాంటి ఉత్పత్తులను తయారు చేసి రైతులకు విక్రయిస్తున్నారనే అనుమానంతో సామగ్రిని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. పంచనామా నిర్వహించి , తనిఖీ సమయంలో సేకరించిన నమూనాలను కూడా విశ్లేషణకు పంపారు. విశ్లేషణ కోసం పంపిన నమూనాలు "ప్రామాణిక నాణ్యత లేనివి"గా గుర్తించబడ్డాయి.

3. విచారణలో భాగంగా , పిటిషనర్/ A1 హైదరాబాద్ లోని బషీర్ బాగ్ ప్రాంతం నుంచి రసాయనాలను కొనుగోలు చేసి వాటికి వివిధ బ్రాండ్లతో లేబుల్ వేసి రైతులకు విక్రయిస్తున్నట్లు తేలింది. విక్రయించబడుతున్న ఉత్పత్తులు W.P.నెం.25293/2014లోని ఈ కోర్టు ఆదేశాలను ఉల్లంఘిస్తున్నాయి. గుర్తించిన ఉత్పత్తులు పంటల దిగుబడిపై ప్రభావం చూపడంతో, రైతులను మోసం చేస్తున్నారు. అమాయక రైతులను మోసం చేసి కోట్లాది రూపాయలు సంపాదించినందుకు IPC సెక్షన్ 420, 120(B), 482 r/w 34 , ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985లోని సెక్షన్లు 12 , 13(1)(a)(b)(c) కింద పోలీసులు చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు.

4. పిటిషనరు తరపు న్యాయవాది వాదిస్తూ , ఉత్పత్తులు బయో-ఫ్రెండ్లీ మరియు వివిధ వైరల్ మరియు బాక్టీరియల్ అంటువ్యాధులు నుండి పంటలను రక్షించబడతాయని సమర్పించారు. క్రిమినల్ సహాయ చట్టం, 1968 లేదా ఎరువుల నియంత్రణ ఉత్తర్వు, 1985తో సహా ఏదైనా ఇతర చట్టం షెడ్యూల్లో బయో ఉత్పత్తులు చేర్చబడనందున , ఏదైనా అధికారుల నుండి ఏదైనా లైసెన్స్ లేదా

అనుమతి తీసుకోవాలనే ప్రశ్న తలెత్తదు. W.P.No.25293/2014లోని ఈ కోర్టు ఆదేశాలకు అనుగుణంగా, పిటిషనరు 26.11.2017 నాటి లేఖ ద్వారా తాను తయారు చేసిన బయో ఉత్పత్తుల గురించి సమాచారాన్ని సమర్పించారు , పై రిట్ పిటిషన్లో ఈ కోర్టు బయో ఉత్పత్తుల విషయంలో కొన్ని ఆదేశాలు ఇచ్చిందని ఆయన ఇంకా పేర్కొన్నారు. రెండో ప్రతివాది రిట్ పిటిషన్ లోని ఆదేశాలను ఉల్లంఘించి పిటిషనరు ప్రాంగణంపై దాడి చేశారు. అయితే , స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఆరోపణలు వచ్చిన తరువాత , షైన్ మరియు పింక్ కిల్లర్ అనే రెండు నమూనాలలో పురుగుమందుల అవశేషాలు ఉన్నాయని పేర్కొంటూ 15.02.2021 తేదీ షో-కాజ్ నోటీసు పంపబడింది మరియు ఈ పిటిషనరును వివరణ కోరింది. అటువంటి ఉత్పత్తులను స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు మరియు రిట్ పిటిషన్లో ఈ కోర్టు మార్గదర్శకాలను ఉల్లంఘించిన కారణంగా , క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్లు కొనసాగించబడవు.

5. మరోవైపు , వ్యవసాయ కమిషనర్ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలను , W.P.నెం.25293/2014 లో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలను పాటించలేదని , IPC మరియు ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వుల నిబంధనను ఉల్లంఘించారని, ఈ కారణంగా, పిటిషనరుపై విచారణ కొనసాగించవలసి ఉంటుందని 2వ ప్రతివాది తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదనలు వినిపించారు.

6. ఫిర్యాదుదారు వడ్డేపల్లి మండలం జోనల్ వ్యవసాయ అధికారి అని రికార్డులో వెల్లడైంది. విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ అధికారులు , వ్యవసాయ శాఖ అధికారులతో కలిసి ఆమె 17.02.2020న ఒక బృందంగా తనిఖీలు నిర్వహించారు. ఈ పిటిషనరు మరియు ఇతరులు లేబుల్స్ లేకుండా ఎరువులు , పురుగుమందులు, ఇతర ముడి పదార్థాలను తయారు చేసి నిల్వ చేస్తున్నట్లు బృందం గుర్తించింది. పేర్కొన్న ఎరువులు/మందులు/పురుగుమందులు తయారు చేస్తున్నట్లు కూడా గుర్తించారు. అందుకనుగుణంగా , పంచనామా సిద్ధం చేసి పైన పేర్కొన్న ఎరువులు, పురుగుమందులు, ముడిసరుకును అదుపులోకి తీసుకున్నారు. ఆ తర్వాత , 20.02.2020న అంటే తనిఖీలు చేసి స్వాధీనం చేసుకున్న మూడు రోజుల తర్వాత , ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ , శాంతినగర్ పోలీసు స్టేషన్ , గద్వాల జిల్లా లో ఫిర్యాదు చేశారు. IPCలోని సెక్షన్లు 420 , 120(B), 482 & ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు, 1985లోని సెక్షన్లు 12, 13(1)(a)(b)(c) కింద నేరాలపై పోలీసు స్టేషన్ లోని ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ ఈ ఫిర్యాదును నమోదు చేశారు.

7. స్వాధీనం చేసుకున్న ముడిసరుకు , ఇతర పురుగు మందులను పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ దర్యాప్తు చేసి FSL విశ్లేషణ నివేదిక ఆధారంగా స్వాధీనం చేసుకున్న మెటీరియల్ ప్రామాణిక నాణ్యతతో లేదని నిర్ధారించారు.

8. ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985 యొక్క నిబంధనలు ఎరువుల ధర , నియంత్రణ, పంపిణీకి సంబంధించినవి. ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985లోని క్లాజులు 12 , 13(1)(a)(b)(c)కింద ఉల్లంఘనలు జరిగాయని దర్యాప్తు అధికారి తెలిపారు. సౌలభ్యం కొరకు , పైన పేర్కొన్న క్లాజులు ఇక్కడ పొందుపరచబడ్డాయి:

“12. ఎరువుల మిశ్రమాల తయారీపై పరిమితి

క్లాజులు 15 లేదా 16 ప్రకారం అతనికి మంజూరు చేయబడిన తయారీ ధృవీకరణ పత్రం యొక్క నిబంధనలు మరియు షరతుల ప్రకారం తప్ప , ఏ వ్యక్తి అయినా ఎరువులు , లేదా జీవ-ఎరువులు లేదా సేంద్రీయ ఎరువుల ప్రత్యేక మిశ్రమాన్ని తయారు చేసే వ్యాపారాన్ని కొనసాగించకూడదు.

13. ఎరువుల మిశ్రమాల ప్రమాణాలు

(1) ఉత్తర్వుల్లోని ఇతర నిబంధనలకు లోబడి-

- (a) కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ లో జారీ చేయబోయే నోటిఫికేషన్ లో పేర్కొన్న ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఉంటే తప్ప, షెడ్యూల్ I యొక్క పార్ట్ Aలో పేర్కొన్న ఘన లేదా ద్రవ ఎరువుల మిశ్రమాన్ని ఏ వ్యక్తి తయారు చేయకూడదు;
- (b) షెడ్యూల్-IIIలోని పార్ట్ Aలో నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా జీవ-ఎరువులు ఉంటే తప్ప ఏ వ్యక్తి ఏ జీవ-ఎరువును తయారు చేయకూడదు;
- (c) అటువంటి సేంద్రీయ ఎరువులు షెడ్యూల్ -IVలోని పార్ట్ Aలో నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా లేని పక్షంలో ఏ వ్యక్తి ఎటువంటి సేంద్రీయ ఎరువులను తయారు చేయకూడదు.”

9. ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985 ప్రకారం చాప్టర్ 7-ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ అథారిటీస్ , క్లాజ్ 26 మరియు 26-A ప్రకారం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు ప్రయోజనం కోసం రిజిస్టర్ అథారిటీలను నియమించాలి మరియు అటువంటి ప్రతి రిజిస్ట్రేషన్ అథారిటీ అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న స్థానిక ప్రాంతం యొక్క పరిమితులను కూడా నిర్దేశిస్తుంది. క్లాజ్ 27 ప్రకారం , రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఉత్తర్వు యొక్క ప్రయోజనం కోసం ఇన్ స్పెక్టర్లుగా ఉండటానికి తగినవిగా భావించే వ్యక్తుల సంఖ్యను నియమిస్తుంది మరియు అటువంటి ఇన్ స్పెక్టర్ తన అధికార పరిధిని ఉపయోగించే స్థానిక పరిమితులను నిర్వచించవచ్చు. ఇంకా , క్లాజులు 27-A మరియు 27-B ఉత్తర్వు ప్రకారం ఎరువుల ఇన్స్పెక్టర్ల నియామకానికి అర్హతలను నిర్దేశిస్తాయి.

10. క్లాజ్ 28 , ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985కి అనుగుణంగా ఉండేలా చూసుకోవడం కోసం అటువంటి ఇన్స్పెక్టర్లకు అధికారం ఇస్తుంది. ఇన్స్పెక్టర్ ఏదైనా తయారీదారు, దిగుమతిదారు, ఏజెన్సీ, టోకు వ్యాపారి మొదలైన వారి నుండి సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఉత్తర్వుల్లోని షెడ్యూల్ IIలోని సమానాలను తయారు చేసే విధానానికి అనుగుణంగా ఏదైనా ఎరువుల సమానాలను తీసుకునే అధికారం కూడా ఆయనకు ఉంది. జీవ ఎరువులు మరియు సేంద్రీయ ఎరువుల సమానాలను వరుసగా షెడ్యూల్ III మరియు IV ప్రకారం తయారు చేయవచ్చు. క్లాజ్ 28(c) ప్రకారం అటువంటి ఇన్స్పెక్టర్ ఎరువులు తయారు చేసిన లేదా విక్రయించే ఏదైనా ప్రాంగణంలోకి ప్రవేశించి తనిఖీ చేయవచ్చు మరియు క్లాజ్ (d) కింద స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. క్లాజ్ 28 (e) కింద ఎరువుల కోసం అటువంటి శోధనకు సంబంధించిన ఏదైనా ఖాతాల పుస్తకాలను కూడా స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు.

11. అటువంటి తనిఖీని నిర్వహించడం , శోధించడం మరియు తత్ఫలితంగా పరిశోధన కోసం సమానాలను సిద్ధంచేయడం వంటి అధికారాలు రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వంచే నోటిఫై చేయబడిన మరియు నియమించబడిన ఒక ఇన్స్పెక్టర్ ద్వారా మాత్రమే చేయబడతాయి. ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు, 1985 కింద వ్యక్తికి తెలియజేయకపోతే , ఎరువులు లేదా జీవ-ఎరువులకు సంబంధించి శోధన లేదా స్వాధీనం చేసే ప్రశ్న తలెత్తదు.

12. ఫిర్యాదుదారు జె.రాధ , వ్యవసాయ శాఖ అధికారులు , విజిలెన్స్ ఎన్ఫోర్స్మెంట్ అధికారులతో కలిసి నిందితుల ఆవరణలో బయో మెటీరియల్ , ఇతర ఉత్పత్తులను తనిఖీ చేసి , తనిఖీ చేసి స్వాధీనం చేసుకున్నారు. పోలీసులు విచారణ సమయంలో పేర్కొన్న విజిలెన్స్ ఎంఫోర్స్ మెంట్ అధికారులు

లేదా వ్యవసాయ శాఖ అధికారులను విచారించారు లేదా ఛార్జీషీట్ తో పాటు దాఖలు చేసిన సాక్షుల జాబితాలో పేర్కొనబడలేదు. ఫిర్యాదుదారు శోధన మరియు స్వాధీనం జరిగిన పరిమితుల్లో రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రత్యేకంగా నియమించబడిన నోటిఫైడ్ ఇన్ స్పెక్టర్ కాదు ఫిర్యాదుదారుని పేర్కొన్న ప్రాంతానికి ఇన్ స్పెక్టర్ గా నియమిస్తూ ఎటువంటి నోటిఫికేషన్ లేనప్పుడు, అటువంటి తనిఖీ, శోధన మరియు స్వాధీనం చట్టవిరుద్ధం. వ్యవసాయ శాఖ లేదా ఇతర విజిలెన్స్ ఎంఫోర్స్ మెంట్ అధికారులు బృందంలోని ఇతర సభ్యులకు ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985 ప్రకారం ఇన్ స్పెక్టర్ గా నోటిఫై చేయబడిన విషయం కాదు. శోధించడం , తనిఖీ చేయడం మరియు స్వాధీనం చేసుకోవడం అనేది ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985ని ఉల్లంఘించినందున, ఇది అనుమతి లేకుండా ఉంది. అనుమతి లేకుండా నమూనాలను శోధించడం , తనిఖీ చేయడం మరియు సరి చేయడంలో చట్టవిరుద్ధం అయినందున, తనిఖీ మరియు స్వాధీనం ఎరువుల (నియంత్రణ) ఉత్తర్వు , 1985 లోని క్లాజులను ఉల్లంఘించినందున, పిటిషనరు పై చర్యలను రద్దు చేయడం సముచితమని ఈ కోర్టు భావిస్తుంది.

13. ఫలితంగా , మహబూబ్ నగర్ లోని జ్యూడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఆఫ్ ఫస్ట్ క్లాస్ కోర్టులో C.C.No.415/2021 లో పిటిషనరు / A1కి వ్యతిరేకంగా చర్యలు (లేదా) ప్రొసీడింగ్స్ రద్దు చేయబడతాయి.

14. దీని ప్రకారం , క్రిమినల్ పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది. పర్యవసానంగా, పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు, ఏవైనా ఉంటే, వాటిని పరిష్కరించబడినది.

కె.సురేందర్, న్యాయమూర్తి

21.08.2023